

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่งานประเพณีกวนข้าวมธุปายาส (ข้าวทิพย์) กรณีศึกษาประเพณีกวนข้าวมธุปายาส (ข้าวทิพย์) ของวัดแก้วสุริย์ฉาย ตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร Factors affecting the sustainability of the Matupayas Rice Mixed Culture (Magic Rice)

วีรวรรณ แจ่มไม้

อาจารย์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินการคลัง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ชฎานันท์ ศิริกิจเสถียร
อาจารย์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินการคลัง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดประเพณีกวนข้าวมธุปายาส (ข้าวทิพย์) 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของประเพณีกวนข้าวมธุปายาส (ข้าวทิพย์) และ แหล่งข้อมูลในการวิจัยคือ ผู้นำชุมชน วัดแก้วสุริย์ฉาย เทศบาลตำบลลานกระบือ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานประเพณีกวนข้าวมธุปายาส (ข้าวทิพย์) จำนวน 13 คน และกลุ่มผู้มาร่วมงานประเพณีกวนข้าวมธุปายาส (ข้าวทิพย์) ของวัดแก้วสุริย์ฉาย จำนวน 115 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษา พบว่า ชุมชนลานกระบือมีการบริหารจัดการ การสั่งสมและสืบทอดงานประเพณีกวนข้าวมธุปายาส (ข้าวทิพย์) จนตกผลึกเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ทุกกิจกรรม (พิธีกรรมทางศาสนา พิธีบวงสรวงเทวดา กิจกรรมการทำบุญตักบาตร และการประกอบพิธีกวนข้าวมธุปายาส) เกิดจากการมีส่วนร่วมและความสามัคคีของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน โดยมีเทศบาลตำบลลานกระบือและวัดแก้วสุริย์ฉายเป็นหน่วยงานหลักที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีดังกล่าว ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของประเพณีกวนข้าวมธุปายาส (ข้าวทิพย์) ของวัดแก้วสุริย์ฉาย แบ่งได้เป็นปัจจัยภายใน คิดเป็นร้อยละ 60.29 ประกอบด้วยจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของคนในชุมชน การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และปัจจัยภายนอก คิดเป็นร้อยละ 39.71 ได้แก่ นโยบายสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การแพร่กระจายของสังคมเมือง รวมทั้งงบประมาณสนับสนุนทั้งจากการเรียไ้บริจาคจากคนในชุมชน ภาคเอกชนและจากงบประมาณแผ่นดินของภาครัฐ

คำสำคัญ : แบบมีส่วนร่วม, ประเพณีกวนข้าวมธุปายาส (ข้าวทิพย์), ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่

Abstract

This research aimed to study the following: 1) cultural management of Matupayas Rice Mixed Culture (Magic Rice) tradition, 3) factors affecting the sustainability of the Matupayas Rice Mixed Culture (Magic Rice), and The research methodology used was qualitative approach obtaining data from 13 community leaders of Wat Kaewsurichai, Lankrabua Sub-district and parties concerned totaling 115 individuals.

The study showed that the cultural management of Matupayas Rice Mixed Culture (Magic Rice) tradition by the Lankrabua community was passed on from one generation to another until it became a local wisdom. Each activity originated from participation and friendship and unity among the people and leaders in the community, especially Lankrabua municipality and Wat Kaewsurichai the main units that participated and cooperated in the arrangement of the said tradition. Factors affecting the sustainability or advocacy of the Matupayas Rice Mixed Culture (Magic Rice) tradition were divided into two types the internal factors calculated as 60.29% comprising of consciousness of the community culture, participation of the community members, and external factors calculated as 39.71% comprising of government policies on extension and other agencies concerned, distribution within the society including the budget support from people in the community, private sector and government funds. Thus, the study summarizes the methods of promoting participation in the cultural management of Matupayas Rice Mixed Culture (Magic Rice) tradition as follows: 1) promoting participation of the community members, Lankrabua sub-district and Culture Council, 2) imparting consciousness and being well-informed on the value of local culture, and 3) seeking sustaining funds.

Keywords : participation model, Matupayas Rice Mixed Culture (Magic Rice) tradition, Factors affecting the sustainability.